

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om etablering og drift af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer

COM(2011) 814 final — 2011/392 (COD)

(2012/C 181/32)

Ordfører: **Thomas McDONOGH**

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 15. december 2011 og den 20. januar 2012 under henvisning til artikel 172 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om etablering og drift af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer«

COM(2011) 814 final — 2011/392 (COD).

Det forberedende arbejde henstevtes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationsområdet, som vedtog sin udtalelse den 13. marts 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 479. plenarforsamling den 28.-29. marts 2012, mødet den 28. marts, følgende udtalelse med 167 stemmer for og 4 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om etablering og drift af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer. Det har vital betydning for den fremtidige velfærd og sikkerhed i EU, at de europæiske programmer for det globale satellitbaserede navigationssystem (GNSS) bliver en succes. Udvalget støtter Kommissionens forslag om at erstatte forordning (EF) nr. 683/2008 med den nye forordning for at give Galileo- og Egnos-programmerne en finansierings- og forvaltningsmodel.

1.2 Udvalget bakker kraftigt op om Galileo-programmets målsætning om at skabe det første globale satellitbaserede navigationssystem (GNSS), som er underlagt civilkontrol og er fuldkommen uafhængigt af andre eksisterende systemer, for at sikre kontinuerlige GNSS-tjenester og strategiske fordele for Europa. Satellitnavigation har allerede stor nytteværdi for transporten, industrien og borgerne i Europa, og det er ikke acceptabelt, at vi i dag er afhængige af amerikansk GPS og russisk GLONASS for at få oplysninger om position, navigation og tid. De europæiske GNSS-ydelser skal udbydes på grundlag af en europæisk infrastruktur, som kan anvendes uafhængigt af det amerikanske, russiske eller kinesiske militærs prioriteter.

1.3 I betragtning af, at 6-7 % af det samlede BNP for EU-27, dvs. 800 mia. euro, allerede afhænger af det amerikanske GPS (det europæiske globale satellitbaserede navigationssystem - resumé af konsekvensanalyse - ledsagedokument til »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (2014-2020)« - SEC(2011) 1447 af 30.11.2011), bifalder EØSU forordningens fokus på interoperabilitet mellem

Galileo og GPS. Imidlertid mener EØSU, at Europa – sideløbende med interoperabilitet – bør satse på en aggressiv politik, der går ud på at erstatte GPS med Galileo- og Egnos-teknologi som primærteknologi for GNSS i Europa.

1.4 EØSU anbefaler, at innovationspotentialet for det europæiske GNSS fremmes massivt i EU's forsknings- og innovationsprogram Horisont 2020 (Horisont 2020 er EU's 80 mia. euro-program til investering i forskning og innovation i perioden 2014-2020). Det satellitbaserede navigationssystem vil få væsentlig betydning for den teknologiske innovation, og det kan få stor makroøkonomisk gavn for EU.

1.5 En vellykket virkeliggørelse og forvaltning af det europæiske GNSS – både Galileo og Egnos – er afgørende for, at vi kan opnå Europa 2020-strategiens målsætning om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (Europa 2020 – En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, COM(2010) 2020 final). Udvalget konstaterer, at GNSS-programmerne ifølge Kommissionens cost-benefit-analyse (konsekvensanalyse, som ledsagede »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (2014-2020)« - SEC(2011) 1446 final) vil give EU nettofordele på 68,63 mia. euro (116,88 mia. euro i konstante priser, diskonteret med 4 % om året, i overensstemmelse med EU's retningslinjer for konsekvensanalyse) i løbet af systemets levetid i perioden 2014-2034.

1.6 EØSU støtter de politiske målsætninger for det europæiske GNSS samt forslaget til forordning for gennemførelsen og udnyttelsen af systemerne, men ser sig alligevel nødsaget til at understrege sin bekymring over EU's hidtidige forvaltning af programmerne, som har medført store forsinkelser, øgede

omkostninger og tabt fortjeneste. Håbet er, at forslaget til forordning vil give den politiske støtte, de forvaltningsstrukturer og rammer, der er nødvendige for at virkeliggøre det europæiske GNSS som planlagt med de fordele, der dermed opnås.

1.7 Udvalget konstaterer, at 19,5 % af den økonomiske fortjeneste, der følger med det europæiske GNSS-program, vil komme fra væksten på afsætningsmarkedet for europæiske GNSS-applikationer (konsekvensanalyse, som ledsagede »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (2014-2020)« – SEC(2011) 1446 final). I den henseende henleder EØSU Kommissionens opmærksomhed på udvalgets udtalelse af 16. februar 2011 om »Handlingsplan vedrørende applikationer for det globale satellitnavigations-system (GNSS)«⁽¹⁾, navnlig udvalgets opfordring til, at Det Europæiske GNSS-Agentur (GSA) udarbejder en detaljeret forretningsplan for vækst på dette vigtige marked.

1.8 Udvalget mener, at der er et presserende behov for stærkt lederskab for de europæiske satellitbaserede navigations-systemer mht. markedsføring og handel, hvilket skal understøttes af tilstrækkelig investering. Den kommercielle udvikling af Egnos og Galileo er afgørende for den langsigtede succes; det er uhyre vigtigt, at værdien af det europæiske GNSS formidles til markedet, og at man fremmer dets anvendelse. Den hidtidige indsats på dette afgørende og komplekse område har ikke været stor nok.

1.9 EØSU bifalder den vægt, Kommissionen lægger på kravet om en forsvarlig økonomisk forvaltning af programmerne, der anslås til at beløbe sig til 7,89 mia. euro (løbende priser) i den nye finansielle ramme for 2014-2020. Udvalget ser positivt på, at forordningen foreskriver, at Kommissionen skal forvalte de midler, som tildeles programmerne, og sikre, at samtlige programaktiviteter gennemføres – også de, der uddelegeres til Det Europæiske GNSS-Agentur (GSA) og Den Europæiske Rumorganisation (ESA). EØSU glæder sig også over Kommissionens planer om at udvikle en risikostyringsmekanisme og forvaltningsredskaber for at minimere risikoen for, at program-budgettet overskrides.

1.10 Imidlertid bemærker EØSU også Kommissionens advarsel om, at der er stor usikkerhed og store risici forbundet med investering i satellitbaseret navigationsteknologi, hvilket gør det vanskeligt at forudsige programomkostningerne nøjagtigt. Uanset eventuelle delegeringsaftaler (i overensstemmelse med forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og i særdeleshed artikel 54 deri) anbefaler udvalget derfor, at Kommissionen afholder månedlige forvaltningsmøder med både GSA og ESA for at overvåge udviklingen af programmerne og reagere hurtigt, hvis der skulle opstå problemer. Desuden bør Kommissionen modtage detaljerede driftsrapporter og -regnskaber fra GSA og ESA mindst hver tredje måned.

1.11 EØSU henviser Kommissionen til udvalgets tidligere udtalelser om Galileo, Egnos, og Europa 2020-strategien⁽²⁾.

2. Baggrund

2.1 GNSS-teknologierne har takket være deres meget nøjagtige positions-, hastigheds- og tidsbestemmelsesfunktion grundlæggende betydning, når det gælder om at forbedre effektiviteten inden for mange økonomiske sektorer og på flere områder, der præger borgernes hverdag.

2.2 Indtil Galileo tages i brug, er Europa nødsaget til at bruge de satellitbaserede navigationssystemer, som det amerikanske GPS og det russiske GLONASS stiller til rådighed for at få oplysninger om position, navigation og tid. Europas afhængighed af GPS-satellitstyret navigation anslås til at udgøre 6-7 % af det samlede BNP for EU-27, dvs. 800 mia. euro (SEC(2011) 1447 af 30.11.2011). Alligevel kan systemernes militære operatører ikke garantere, at de kan opretholde en forbindelse uden afbrydelser.

2.3 Selv om uafhængigheden af den globale satellitbaserede navigation er den vigtigste drivkraft bag Galileo-programmet, så udgør interoperabiliteten med eksisterende og fremtidige satellitbaserede navigationssystemer, navnlig det amerikanske GPS, en vigtig merværdi.

2.4 Galileo-programmet blev iværksat med det formål at etablere et uafhængigt europæisk globalt satellitbaseret navigationssystem (GNSS).

2.5 Egnos er et regionalt europæisk satellitbaseret forstærkningssystem, der forstærker de signaler, der modtages fra eksisterende satellitbaserede navigationssystemer som GPS.

2.6 Det europæiske satellitbaserede navigationssystem Galileo blev søsat i 2001. Oprindeligt var projektet baseret på et offentlig-privat partnerskab, hvor Galileo-fællesforetagendet (GJU) fungerede som fælles forvaltnings- og finansieringsplatform. I 2006 blev GJU erstattet af Det Europæiske GNSS-agentur (GSA) (den forhenværende europæiske GNSS-tilsynsmyndighed - GSA), der fik ansvaret for at forvalte de aspekter af de europæiske GNSS-programmer, der har offentlighedens interesse. Den Europæiske Rumorganisation (ESA) var ansvarlig for den tekniske forvaltning og gennemførelsen af GNSS-programmerne.

2.7 Med GNSS-forordningen, der blev vedtaget i 2008⁽³⁾, fik EU som det eneste politiske organ ansvaret for at styre og fuldt ud finansiere den europæiske GNSS-politik. GNSS-forordningen fastlagde EU's finansiering af Galileo- og Egnos-programmerne for perioden 2007-2013. Budgettet udgjorde 3,4 mia. euro og var opsplittet mellem den resterende del af Galileos udviklingsfase, Galileos ibrugtagningsfase og driften af Egnos.

⁽¹⁾ EUT C 107 af 6.4.2011, s. 44-48.

⁽²⁾ EUT C 221 af 8.9.2005, s. 28; EUT C 317 af 23.12.2009, s. 103-104 og EUT C 107 af 6.4.2011, s. 44-48.

⁽³⁾ EUT L 196 af 24.8.2008, s. 1.

2.8 Ifølge Kommissionens forslag til den næste flerårige finansielle ramme for EU's budget 2014-2020 (COM(2011) 500 final, Et budget for Europa 2020) skal GNSS-programmerne finansieres 100 % af EU's budget, og have et loft på 7 mia. euro (faste priser i 2011).

2.9 Fremskridtet mht. gennemførelsen af de europæiske satellitnavigationsprogrammer hindres af to centrale problemer:

- 1) Pga. budgetoverskridelser og forsinkelser mht. systemets realisering vil GNSS, som skal oprettes under Galileo-programmet, ikke som planlagt være fuldt operationelt i 2013.
- 2) Eftersom GNSS-forordningen fra 2008 ikke fastlægger de finansielle og forvaltningsmæssige rammer for Galileo- og Egnos-programmerne efter 2013 er der behov for et nyt retligt grundlag, for at systemerne kan gøres operationelle, ajourføres og forvaltes på lang sigt.

2.10 Kommissionens forslag vil imødegå disse problemer ved at udarbejde en ny forordning, der skal erstatte forordning (EF) nr. 683/2008, og dermed udgøre grundlaget for en ny finansierings- og forvaltningsstruktur for vellykket realisering og drift af Galileo- og Egnos-programmerne.

2.11 Hvad infrastruktur angår, viser den cost-benefit-analyse, der ledsager forslaget, at den bedste løsning vil være at bibeholde den oprindeligt planlagte konstellation af 30 satellitter, men til gengæld at forenkle den jordbaserede infrastruktur. Med denne løsning vil man sikre, at GNSS kan give alle de planlagte ydelser og fordele, man oprindeligt havde forudset, bortset fra, at den fulde safety of life-tjeneste (Egnos' safety of life-tjeneste gør det muligt at udføre præcisionsindflyvninger og øger dermed sikkerheden for flynavigation. Det er desuden med til at give færre forsinkelser, færre omlægninger og færre aflysninger. Egnos' safety of life-tjeneste sætter også lufthavnene i stand til at øge deres kapacitet og sænke driftsomkostningerne. Og endelig er den med til at nedbringe sektorens CO₂-udledning) ville forudsætte interoperabilitet med det amerikanske GPS.

2.12 Den bedste mulighed for at få en forvaltningsramme i stand er at overføre programforvaltningsopgaverne fra udnyttelsesfasen til GSA's eksisterende sikkerheds- og markedsrelaterede ansvarsområder. Kommissionen skal fortsat have ansvaret for at forvalte de midler, som tildeles programmerne, og sikre, at samtlige programaktiviteter gennemføres, også de, der uddelegeres til Det Europæiske GNSS-Agentur (GSA) og Den Europæiske Rumorganisation (ESA).

3. Generelle bemærkninger

3.1 Egnos- og Galileo-programmerne har brug for klart lederskab samt utvetydig og fuld støtte fra EU for at rette op på det tab af markedstillid, der har været resultatet af sammenbruddet i fællesforetagendet og det offentlig-private partnerskab.

Budgetbevillingen for 2014-2020 og Kommissionens forslag til forordning er en god begyndelse, men det vil være nødvendigt at demonstrere god forvaltning og vedvarende politisk støtte til programmerne fra nu af for at styrke markedstilliden.

3.2 Europa er nødt til at fremskynde GNSS-gennemførelsen og markedsudviklingen, navnlig i betragtning af omkostningerne ved Galileos forsinkelse og den voksende konkurrence fra USA, Rusland og Kina. Kina er ved at udvide sit militære Beidou-navigationsystem til det globale COMPASS-system med det formål at kunne levere konkurrencedygtige civile ydelser på globalt plan inden 2020, også i Europa. Galileo og Egnos skal hurtigst muligt blive den fremherskende GNSS-standard i Europa.

3.3 De europæiske satellitbaserede navigationssystemer bør være en central del af forsknings- og innovationsprogrammet Horisont 2020. Udviklingen af nye produkter og ydelser, der er baseret på det europæiske GNSS, vil ikke kun styrke intelligent vækst, men også fremme en bæredygtig udvikling ved at medvirke til at øge energieffektiviteten og formindske den økonomiske udviklings påvirkning af miljøet.

3.4 Samtidig med at de globale konkurrenceregler overholdes, bør man indkredse de EU-foranstaltninger, der kan være med til at fremme valget af Galileo-teknologi frem for mindre effektive teknologier, særligt hvad angår applikationer, der kræver tillid til driftssikkerheden, stor nøjagtighed og integritet eller sikkerhed.

3.5 På grund af modtagerchipsettenes betydning for markedsindtrængning og applikationsudviklingsstrategi er udvikling af billige duale modtagerchipsets (GPS + Galileo) afgørende (et chipset eller chip set er en gruppe integrerede kredsløb (dvs. chips), der er udformet med henblik på at arbejde sammen. De markedsføres som regel som et enkelt produkt. Et chipset er sædvanligvis udformet til at fungere sammen med en bestemt type mikroprocessorer. Fordi det kontrollerer kommunikationen mellem processor og eksterne komponenter, spiller chipsettet en afgørende rolle med hensyn til at fastsætte systemets ydelse). Udgifterne til forskning og udvikling bør målrettes særlig med dette for øje.

3.6 Der er behov for en strategi til udmøntning af den erfaringskurveeffekt af fremstilling i store mængder, der er central for at kunne fremstille billige modtagerchipset, således at de duale GPS+Galileo-chipset i prismæssig henseende bliver konkurrencedygtige i forhold til chipset, der kun kan modtage GPS-signal.

3.7 For at opnå vækst på afsætningsmarkedet for europæiske GNSS-produkter og -applikationer har GSA brug for en aggressiv markedsudviklingsstrategi ledet af et yderst kompetent team.

3.8 Der bør udvikles en global varemærkestrategi for Egnos/Galileo for at samordne målsætningerne, fremhæve mærkevareværdien, forenkle markedskommunikationen og afklare prioriteterne i markedsføringen.

3.9 Kvaliteten af de Galileo-teknologier og -tjenesteydelser, der introduceres på markedet, skal under alle omstændigheder leve op til de højeste standarder. På slutbrugerniveau skal der sikres streng kvalitetskontrol med teknologiudviklingen og implementeringen.

3.10 Desværre var nogle af de tidlige Egnos-produkter teknisk set ikke gode nok og kunne derfor ikke leve op til forbrugernes krav. Som del af varemærkestrategien bør der udvikles et kvalitetsmærke for al teknologi, der er godkendt af Egnos/Galileo, for at beskytte mærket mod imagetab.

Bruxelles, den 28. marts 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
